

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Балабақшада логикалық ойындар арқылы баланы дамыту

ЖАРИЯЛАНДЫ
10.01.2025СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/174730/>**Куспанова Шолпан Амантаевна****Педагог -сарапшы тәрбиеші****Атырау облысы, Жылыой ауданы, Құлсары қаласы****КМҚК “Гүлдәурен” бөбекжай-бақшасы****Кіріспе**

Бала дамуының ең маңызды кезеңі – балабақша жасы. Бұл уақытта балалардың танымдық қабілеттерін, логикалық ойлауын және шығармашылық қабілеттерін дамыту үшін ерекше көңіл бөлінеді. Балабақшадағы логикалық ойындар – баланың жан-жақты дамуына бағытталған тиімді әдіс. Олар ойлау, есте сақтау, қиялдау, мәселені шешу және өз бетімен әрекет ету қабілеттерін қалыптастыруға мүмкіндік береді.

Бұл мақалада логикалық ойындардың баланың дамуына тигізетін әсері, олардың түрлері және дұрыс ұйымдастырудың әдістері талқыланады.

1. Логикалық ойындардың маңыздылығы

Баланың логикалық ойлау қабілеті болашақта оның оқудағы, жұмыстағы және өмірдегі жетістіктерінің негізі болады. Балабақша жасындағы балалар үшін логикалық ойындар мынадай маңызды аспектілерді қамтиды:

1.1. Танымдық қабілетті арттыру

Балалар қоршаған орта туралы білімді ойын арқылы меңгереді. Логикалық ойындар олардың зеректігін, есте сақтауын және ақпаратты талдау қабілетін дамытады.

1.2. Шығармашылықты дамыту

Логикалық ойындар балаларға стандартты емес шешімдер табуға мүмкіндік береді. Олар шектеулі ресурстардан жаңа нәтижелер шығаруды үйренеді. Мысалы, құрастыру ойындары баланың қиялын ұштап, шығармашылық қабілетін жетілдіреді.

1.3. Проблемаларды шешу дағдыларын қалыптастыру

Ойындар балаға қиын жағдайларды шешудің тиімді жолдарын іздеуге көмектеседі. Логикалық тапсырмалар олардың шешім қабылдауда жылдам әрі дұрыс әрекет етуін дамытады.

2. Балабақшадағы логикалық ойындардың түрлері

Балабақшада қолданылатын логикалық ойындар әртүрлі мақсаттар мен жастағы балалардың деңгейіне байланысты түрленіп отырады. Ең танымал түрлері:

2.1. Таңдау және сәйкестендіру ойындары

Бұл ойындар балалардың салыстыру, талдау және топтастыру қабілеттерін дамытады.

- Мысал: «Артық затты тап» ойынында балалар бірнеше заттың ішінен тақ тұжырымда сәйкес келмейтінін анықтайды.
- «Жұбын тап» ойынында суреттер немесе заттардың жұбын сәйкестендіреді.

2.2. Математикалық ойындар

Бұл ойындар арқылы балалар сандарды, сандық амалдарды меңгереді және есептеу қабілетін дамытады.

- Мысал: «Қанша?» ойынында балалар көрсетілген заттарды санап, олардың санын анықтайды.
- «Тапқыр балақай» ойыны есептерді қызықты түрде шешуге мүмкіндік береді.

2.3. Құрастыру ойындары

Лего, пазлдар және құрылыс ойындары баланың кеңістіктік ойлау қабілетін жетілдіреді.

- Мысал: Геометриялық фигуралардан белгілі бір пішінді жасау немесе суретті толықтыру.

2.4. Сөздік және тілдік ойындар

Сөздік ойындар арқылы балалардың тіл байлығы артып, логикалық ойлау қабілеті жетіледі.

- Мысал: «Бір әріптен басталатын сөздерді ата» ойыны балаларды сөздерді жылдам ойлап табуға үйретеді.
- «Рифма табу» ойыны олардың тілдік шығармашылығын дамытады.

3. Логикалық ойындарды ұйымдастыру жолдары

Балабақшада логикалық ойындарды тиімді ұйымдастыру үшін төмендегі қағидаларды ескеру керек:

3.1. Ойынның мақсатын анықтау

Әр ойын белгілі бір дағдыны дамытуға бағытталуы тиіс. Мысалы, «Сандарды тап» ойыны есептеу қабілетін дамытуға арналған болса, «Артық затты тап» ойыны ойлау жылдамдығын жетілдіреді.

3.2. Жас ерекшелігін ескеру

Логикалық ойындардың деңгейі балалардың жасына және даму деңгейіне сәйкес болуы қажет. Мысалы, 3-4 жасар балаларға қарапайым пішіндерді сәйкестендіру ойындары ұсынылса, 5-6 жасар балаларға күрделі тапсырмалар берілуі мүмкін.

3.3. Қызықты әрі тартымды ету

Балалар ойынға белсенді қатысуы үшін, оны ойыншықтар, мультфильм кейіпкерлері немесе ертегі элементтері арқылы қызықты етіп өткізу керек.

3.4. Топтық жұмыс ұйымдастыру

Топтық ойындар балалардың бір-бірімен қарым-қатынас жасауын, командада жұмыс істеуін және әлеуметтік дағдыларын дамытады.

4. Логикалық ойындардың нәтижесі

Логикалық ойындарды тұрақты түрде қолдану баланың жан-жақты дамуына ықпал етеді:

- **Ақпаратты жылдам қабылдау және өңдеу.** Балалар ойын барысында жаңа білімді тез меңгеріп, оны өмірде қолдануға үйренеді.
- **Коммуникативтік дағдыларды жетілдіру.** Бірлескен ойындар балалардың тілін дамытып, ойын ашық айтуға көмектеседі.
- **Шығармашылық пен ойлау қабілетін жетілдіру.** Бала өз бетінше жаңа идеялар ұсынуға және проблемаларды шешуге дағдыланады.
- **Эмоционалдық тұрақтылық.** Ойын кезінде бала қателесуді қорқынышсыз қабылдап, жеңіске жету үшін күш салады.

Қорытынды

Балабақшада логикалық ойындарды қолдану – баланың интеллектуалдық және тұлғалық дамуының негізі. Мұндай ойындар балаларды болашақта кездесетін қиындықтарға дайын етіп, олардың шығармашылық және аналитикалық қабілеттерін дамытады.

Ата-аналар мен тәрбиешілерге балалардың ойлау қабілеттерін дамытатын ойындарды жүйелі түрде ұйымдастырып, оларды ойын процесінде белсенді қатысуға ынталандыру маңызды. Балалардың қуанышты, қызықты әрі пайдалы ортада өсуіне логикалық ойындар үлкен үлес қосады.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Жұмабекова Ф. Мектепке дейінгі педагогика: Оқу құралы. – Астана: Фолиант, 2008. – 336 б.
2. Мухина В. С. Мектеп жасына дейінгі балалар психологиясы: Қазақша аудармасы. – Алматы: Мектеп, 1986 – 230 б.
3. Е.А.Носова,Р.Л.Непомнящая. «Логика и математика для дошкольников» Санкт-Петербург 1997г

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.